

У Ср. Карловцима, 1. априла године 1907.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 4.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XI.

Господо пчелари!

На јесенашњој скупштини Српске пчеларске задруге једногласно је закључено, да се 1908. године месеца августа приреди земаљска пчеларска изложба у Руми.

Потписаној управи стављено је у дужност, да о томе извести пчеларе путем „Српскога Пчелара“ и у политичним новинама и да овогодишњој скупштини поднесе извештај о одзиву и целокупан програм за изложбу.

Већ по досадањим предлозима, питањима и вестима може управа без бојазни приступити спремању.

А да би нам изложба што потпунију слику пчеларства у нашој домовини пружити могла, позива се

овим сваки пчелар, да се већ ове године почне спремати за изложбу и да управу извести што је намислио изложити. Нарочито они, који желе изложити пиће од меда нека приступе послу што пре, јер су пића боља што су старија. А и са пчеларским прибором и кошницама не треба чекати.

Нека се не устручава ни један пчелар шта ће изложити. Сваки може барем меда и воска изложити, што ће бити од велике важности, да видимо каквих све медова има наша домовина и да упознамо с њима не само домаће него и стране купце.

Сви на посао као вредне нам пчеле! Као оне у кошници поделимо и ми рад око изложбе, приступимо припремању с вредноћом њиховом, па ће нам рад бити берићатан!

У Руми, 1. априла 1907.

Управа Српске пчеларске задруге.

Тајник:

Председник:

Марко Шаула с. р.

Др. Јован Шевић с. р.

Пчеларски календар.

Април (травањ).

У овом мјесецу мора пчелар гледати, да му све кошнице буду јаке, јер само од јаких кошница може имати пчелар користи. Пчелар ће у овом мјесецу одредити, које ће му се кошнице ројити, а које се не ће смјети ројити, које ће удесити, да му само мед сабирају. Позната је ствар, да кошница, која се роји, не може толико меда сабрати као она, која се није ројила. Зато ће онијем друштвима стати на пут, да се не роје, од којих мисли да добије доста меда. Али прије свега мора гледати, да друштва подигне на снагу. Без паше се друштва не могу оснажити и ојачати. У којем дакле крају нема наше у ово вријеме, мораће пчелар надокнадити спекулативним прихрањивањем. Особито гдје паша главна пада у мају и јунију, ту се се мора око половине априла спекулативно прихрањивати, да би друштва ојачала, како би могла пашу исцрпити кад удари у мају и јунију. Гдје је пак главна паша у јулију и августу, ту не треба спекулативно прихрањивати, јер до јунија ће се друштва и сама без помоћи пчеларева подићи и оснажити. Најбоље је кад пчелар своја друштва ојача још у јесен спајањем и ако

их је добро узимати, онда не ће морати у овом мјесецу спекулативно прихрањивати, мада паша падала у мај и јуниј. Само друштва морају имати увијек меда у изобиљу у заклопљеном саћу.

Спекулативно се прихрањује течним медом. Тијем се матица дражи на ношеће јаја. Колико спекулативно прихрањивање здраво помаже подизању и јачању друштва, толико може да упропасти друштва, ако удари рђаво вријеме за вријеме спекулативнога прихрањивања. Спекулативно прихрањивање изазива пчеле на излет, те силне пропадну напољу на рђаву времену. Кад је хладно вријеме петнаест се тек процента од пчела, које су излетјеле напоље, враћа натраг у кошницу. Из тога се види да је спекулативно прихрањивање у невријеме пропаст за друштва. Зато је најбоље да имају друштва доста меда у заклопљеном саћу, који не ће пчеле изазивати на излет у невријеме, као што изазива течан мед.

Може пчелар не знам како добро узимати своја друштва, опет изиду по гдјекоја друштва слаба из зиме. Сад је вријеме да та друштва ојачамо. Из јаких кошница вадићемо по гдјекоји оквир са леглом, па ћемо додавати слабицама и тако ћемо и слабице ојачати до главне паше, те ће нам и оне донијети користи, иначе не бисмо од њих имали никакве користи. Кад бисмо слабице оставили, да се саме оснаже, а то би тек могло бити за вријеме главне паше, онда од њих не бисмо имали никакве користи, него једино што би јаке могле ући у зиму и тек до године могли бисмо од њих имати користи.

На јака друштва морамо пазити, да не дангубе, да имају увијек празнога саћа, гдје ће матица носити јаја. Празно саће у јаке кошнице не ћемо метати између оквира с леглом, јер тијем бисмо матичњак *) раздвојили, а матичњак не смије бити раздвојен, јер тијем се спречава правилан и природан ток у развјетку легла. Дакле оквир са празним саћем метнућемо на крај матичњака, који ће матица кад приспије до њега, залећи.

Главно је дакле у овом мјесецу додавати празно саће јаким друштвима а слабицама додавати оквире са залежним леглом; пазити да друштва имају у изобиљу меда, да свако друштво има своју матицу, јер на безматке наваљују тућице. Ако су тућице навалиле на коју кошницу, треба одмах нападнуту кошницу уклонити са пчелињака и однијети је у какву тамну стају, а такође, ако пчелар зна кошницу с тућицама, треба и ту одмах уклонити са пчелињака и однијети је у тамну стају. Кад удари мало јаче паша престаће и тућице нападати, те онда могу се напоље извијети и оне кошнице, које смо у тамну стају однијели. Даље треба одредити кошнице, од којих

*) Сви оквири једно до друго, који су залежени у кошници, зову се матичњак (Brutnest), јер ту се матица налази носећи јаја.

ћемо правити вјештачке ројеве, и удесити кошнице, које се не смију ројити, него које ће само сабирати мед. Те пошљедње не смију се ројити. Мора се ројење сваким начином заустављати, док не удари јака папа, која ће стати на пут ројењу.

У овом мјесецу може се употријебити и на осовини роди мед. Гдје нема репице, могу се кошнице пренашати у онај крај, гдје има репице. Репица је медовита и ко на репицу пренесе своје кошнице, може већ у овом мјесецу да натресе меда доста. Пчелару ће се исплатити пренашање и хасна ће бити велика само ако је репица медовита.

Осим свега овога пчелар је већ у марту изнио појшла на пчелпвак на сунчана мјеста, да му се пчеле не даде по које-каквим барицама и гледаће да у њима има увјек чисте воде.

Напошљетку очистиће и приправиће празне американке, да су му на руци кад почне вјештачке ројеве правити.

Јов. Живановић.

Слике са пчелињака Јована Живановића.

4. слика.

Слика 4. представља четврти део пчелињака, у којем су американке Живановићеве конструкције. У даљини се види црква кошница.

ш.

Разговори о пчеларству са почетником.

(Пише Ђ. Коларовић).

Пит. 16. — Као што видим, у американци проф. Живановића оквири ударају сечимице на лето. Је ли боље тако или када ударају пљоштимице?

Одг. — По природи својој, пчела када је остављена сама себи, гради саће сечимице на лето. Ротшиц каже: „За тридесет година откада пчеларим, видео сам преко 50.000 простих крањских кошница са непокретним саћем и нашао сам међу њима најмање 70% са хладним плодиштем.“ За кошнице у којима удара саће сечимице на лето, каже се да имају хладно плодиште, а за кошнице у којима удара саће пљоштимице на лето, каже се да имају топло плодиште. Када саће удара сечимице на лето, тада ваздух струји у све сокаке плодишта. Ветрење иде боље, па зато се у таким кошницама и легло боље и брже развија, него у онима са топлим плодиштем, где саће удара пљоштимице на лето. У тима кошницама иде промаживање теже, јер се свеж ваздух одбија од првога сата који стоји до лета. Пчелама треба и зими, а лети када је пуна кошница пчела и легла, треба им још више свежа ваздуха. Зато ћемо видети у лето на седалу и на патосу кошнице пчеле, где напорно машу крилима. Када се једне уморе, долазе на њихово место друге и настављају исти посао. Ово не раде пчеле за то, што су жељне сиграња, него за то што не могу бити без чиста ваздуха. Пчела то инстинктивно осећа, па зато и гради саће да удара сечимице на лето, а тиме показује и пчелару, да јој боље годи кошница са хладним него са топлим плодиштем. У Француској, Енглеској и у Америци највише се пчелари са кошницама са хладним плодиштем. Па и годишњи извештаји швајцарских пчелара говоре, да се легло боље шири и друштва боље развијају у кошницама са хладним плодиштем, него у онима са топлим плодиштем.

Пит. 17. — Када је боље куповати кошнице, у пролеће или у јесен?

Одг. — За искусна пчелара је свеједно куповао

кошнице у јесен или у пролеће, јер он ће и у јесен знати изабрати кошницу, која ће му зацело дочекати пролеће. Осим тога, у јесен је лакше и јефтиније добити кошнице него у пролеће. У пролеће се нерадо продају добре кошнице, а ако когод хоће и да прода, наплаћује се скупо, јер рачуна на ројеве и мед, које би му та кошница дала. Но при свему томе ипак се почетнику препоручује, да купује кошнице у пролеће, ма их и скупље платио, јер када у пролеће пчеле раде, лакше је познати која је кошница добра а која рђава, него у јесен када је лет већ престао.

Пит. 18. — На шта треба да пазим када купујем кошнице у јесен, а на шта када бирам кошнице у пролеће?

Одг. — Када у јесен купујете кошнице, пазите: 1.) Да је кошница тешка 10—12 кгр. 2.) Да је саће што дуже, пли да је барем $\frac{3}{4}$ кошнице изграђено, да нема много труповскога саћа, и да није сувише црно, јер то је знак да је јако старо. 3.) Треба пазити на друштво у кошници. Друштво треба да је што јаче и да су пчеле сабијене а не раштркане по целој кошници. Добро друштво казује нам да је и матица добра. — Најбољи су пресади другенци и маторке, које су се то лето ројиле, јер те кошнице имају младе матице. Ређе се узимају за пресаде првенци, јер у њима су обично старе матице. Никако не треба за преседе узимати кошнице, које се вису прошлога лета ројиле.

Све што сам рекао за јесење куповање, вреди и када купујемо кошнице у пролеће. И у пролеће треба да су кошнице довољно тешке, јер иако имају мање меда, али за то морају имати више легла. Што је легла више, тим смо сигурнији да је матица добра. У пролеће можемо и по лету познати каква је кошница. Која кошница има жив лет, из које кошнице многе пчеле излећу и враћају се са много цветнога прашка на ногама (гађицама) знак је, да кошница има добру матицу, која је већ јако раширила легло. Ако у такој кошници отерамо димом пчеле у батак (врх) кошнице, видећемо особито на средњем саћу заклопљено и отворено легло. Легло

мора бити напуно т. ј. свака ћелица залежена и поклопљено равним поклопцима. Рејаво легло поклопљено равним и испупченим поклопцима, казује нам да матица не ваља. Така кошница није за пресед. Која кошница има мртав лет, те пчеле тромо и ретко излећу, а враћају се без гаћица, обично је безматак или слабица. Таку кошницу нипошто не треба купити. — Ако ништа не знам око кошница, а немам вере у онога који ти кошнице продаје, не купуј сам, него замоли вешта и поуздана човека, да ти кошнице изабере. Многи је изгубио за увек вољу на пчеларење за то што је почео пчеларити са рђавим кошницама. Од јаких кошница добићемо и меда и ројева. За то се и каже, да су јаке кошнице темељ успешном пчеларењу.

Пит. 19. — Колико ћу смети платити за добру плетару, колико за американку, а колико за добар рој?

Одг. — Цена кошнице стоји до времена када купујемо и до тога каква је кошница. Већ сам вам рекао, да се кошнице могу јефтиније купити у јесен него у пролеће. У јесен можете добити за пресед добру плетару за 8—10 круна, а добра пуна американка са младом матицом, јаким друштвом и довољно меда, вреди у свако доба 20 круна, јер празна добро направљена американка плаћа се 8—10 К. У пролеће је цена још већа, јер је у пролеће мање кошница за продају, а и купац је сигурнији, јер су кошнице прекужиле зиму и дочекале пашу и пролеће. — Ројеви исто тако имају разну цену. Рани а уз то јаки ројеви плаћају се овде обично 6 К. Познији и слабији ројеви све су јефтинији. Слабе и сасвим позне ројеве не треба нипошто куповати за преседе, јер „позна деца, готова сирочад.“ Ја сам до душе имао о Преображењу ројева, који су толико до јесени нарадили, да су могли за преседе остати, али за то не бих никоме саветовао, да у то доба ројеве купује.

Пит. 20. — За шта ваља да се побринем и шта да спреим, пре него што пренесем кући купљене кошнице?

Одг. — Према оној „прво шталицу, па онда кра-

вицу“, тако и пчелар, пре него што купи и кући пренесе купљене кошнице, мора се побринути за место, где ће наместити своје кошнице, дакле за пчелињак. За пчелињак је згодно свако заклонито сунчано место у дворишту, врту, воћњаку и т. д. Пчели не прија ни сувише велика жега, ни јаки хлад. Пчела воли по сунцу летети, али јој не прија, када јој је кошница на непрестаној жежи. Зато треба за пчелињак бирати тако место, где ће рецимо пчеле имати до подне сунце, а од подне хлад. Места, где сунце жеже од јутра па до вечера, нису згодна за пчелињак. На таким пчелињацима се пчеле за време јаке жеге улене, па угрончане пред кошницама проводе време у нераду, док оне, које су у хладу, још живо раде. Јако присојита места нису добра ни за то, што младо саће хоће да се отопи, одваљује се и мед се просипа, а тиме се прави не само штета, него се задаје посао пчелару, изазивају се туђице и намамљују зоље, мрави и други пчелињи непријатељи. Исто тако ни јако хладовита, па за то обично влажна места, никако нису за пчелињак, јер на оваким местима друштва се врло споро развијају. У пролеће за ветровитих дана силна пчела на хладној и влажној земљи пропада, саће плесниви па и саме кошнице већма трухну. Пчелињак не ваља да је на ветромелу, него у заклону. Ако пчелињак нема природног заклона, могу се кошнице заклонити од јака ветра оградом од дасака, трске, кукурузовине, живом обалом и т. д. Кома је год могуће, а особито почетник, треба да гледа, да му је пчелињак близу куће, јер пчелама је сваки час нуждан надзор па и помоћ пчеларева, а и пчелару особито почетнику нужне су кошнице, јер поред књиге, пчелињак је школа његова. Почетник треба да је што више на пчелињаку.

За први почетак и за неколико кошница лако је наћи место ма где. Неколико квадратних метара празне земље, па ето пчелињака. Но да не би били приморани за кратко време због тескобе свој пчелињак премештати, бирајте одмах у почетку за пчелињак тако место, где ће моћи остати и када се кошнице намноже.

У пчелињака и околу пчелињака треба да има они-

ских дрвета, прво, да заклањају кошнице од сунца, а друго, да се имају где природни ројеви хватати.

Да нам рој чим се пусти не оде у суседно двориште или врт, треба коме је год могуће, да изабере место за пчелињак, у средини врта или воћњака а не нуз суседску ограду, па ће му се ројеви хватати на његову земљишту, а не ће одмах прелазити у туђе добро, јер то није угодно за пчелара особито ако је сусед мало незгодан или завидљив човек.

Пит. 21. — Знам да треба направити за плетаре банке (маргине) или клупе, а за американке постоља или ногаре, но пре него што их направим, треба да знам, на коју страну треба да су кошнице летом окренуте?

Одг. — Пчелари најрадије окрећу лета југоистоку. Али будући положај дворишта, врта или воћњака и оближњих зграда, не допушта увек пчелару да окреће своје кошнице летом онамо, куда би он хтео, мора их окретати и наместити онако како се може. Ја морам своје кошнице када су ми код куће, да окрећем југу или истоку а неке и северу, јер ми тако стоји кућа и двориште, па нисам за то опазио међу кошницама велике разлике или каквих рђавих последица. У кошницама, које су летом на север окренуте, опазио сам да се легло у пролеће мало спорије развија, али су ми увек врло добро презимиле, јер их преко зиме не узнемирује сваки сунчани зрачак. На запад нисам покушао никад окретати лета, јер кажу да је то најгоре. Док су ми кошнице код куће, окренуте су југу, јер ми тако двориште лежи, а када их у лето преносим за пашом, окренем их обично истоку или југоистоку, да их сунце што пре крене на посао.

Када се решите, на коју ћете страну лета окренути, направите места, где ћете поређати кошнице. Плетаре можете ређати на банке од цигаља или од земље, или на дрвене клупе. Банке од земље зову овде маргини. Ако кошнице стоје на банцима или маргинима, треба под сваку кошницу метнути даску, да кошница, ако је на земљи, не трухне, да је лакше труње испод ње почистити и да пчеле када долазе с паше, падају на даску

а не на земљу. Ово је особито добро дошло пчелама у пролеће, када је земља мокра и хладна. За американке могу се направити или банци од цигаља или постоља од дрвета. Упоредо два и два храстова кочића ударе се у земљу, споје се дашчицама које се од горе на њих прикуцају, те се по њима ређају упоредо две и две даске или летве, на којима ће стајати американке. На таком постољу стоје и моје американке док су код куће, а за пренашање имам покретне ногаре, на којима стоје американке.

За пчеле је згодније што кошнице ниже стоје. Али будући је незгодно радити око американки, које леже на земљи, а и кошнице јако трухну, за то банци или постоља треба да су барем по метра високи, а могу бити нешто и виши. Постоља, ногари или банци морају стајати тачно водоравно, да тако и американке леже када их на њих поређамо.

О уређењу пчелињака.

(Наставак).

На тако одабрано и приуговорљено место за пчелињак ваља сместити кошнице. Као што смо се подуже забавили око избора и приуговорљива места за пчелињак, тако исто је важно питање, какве ћемо кошнице и у каквом стању упети у пчелињак. За напредак пчеларења јесте то питање од велике вредности. Но док се сви пчелари слажу у питању места за пчелињак, дотле се баш данас води читав рат око врсте кошница наиме, која је кошница најбоља за рационално пчеларење.

Нама није овде задаћа да се упустимо у ту расправу, но ипак ћемо споменути да је код нас Срба освојила себи место у пчелињаку кошница Американка и то Живановићеве конструкције. Са Живановићевком сви млађи пчелари пчеларе особито свештеници и учитељи. Они су је и унели у наш народ, а шире је и данас. Но и ако сам рекао, да је она освојила себи место, ипак се она не прави свуда по пропису. Неправи се једнака једино из непажње, мислећи не чини ништа било нешто мало шира или ужа, дубља или плића, дужа или краћа. Та маленкост као што неки мисле често много невоље задаје пчелару особито у том случају ако купи половне кошнице, чији оквири не могу ући у остале његове кошнице. За то се препоручује свакоме пчелару да при куповању или прављењу кошница пазн, да су му све кошнице строго по пропису Живановићеву.

Осим Живановићевке кошнице пчеларе неки још и са обичном Американком. Американка није тако рђава кошница, да би се повео рат против ње, и ако као што је већ утврђено заостаје иза Живановићевке. Ако баш хоћемо да имамо у нашем пчелињаку и Американки, то се одлучно захтева, да исте морају бити исте величине као Живановићевке, да би оквири из једних могли ући у друге кошнице.

Осим Живановићевки и Американки скоро у сваком нашем пчелињаку наћи ћемо и по коју плетару, где више, где мање. Плетаре се држе због рјења и због матичњака. У нашим пчелињацима се оне држе још и из неког пијетета отприлике онако, као што се у свакој српској башти нађе по који стручак босиљка.

Кошнице које хоћемо да унесемо у пчелињак морају бити у добром стању. Морају бити начињене од јаких дасака, без икаквих пукотина, кроз које би могла киша или ветар допирати у њу. Ако су нам кошнице начињене од тањих дасака, морамо их са стране обложити сламом или роговом. У тако добро начињеним кошницама пчеле ће сигурније издржати најљућу зиму, као и најжешће лето.

У самим кошницама оквири морају бити такођер доста јаки да се не растављају. Дашчице из којих су оквири начињени морају бити јаке. Да се оквири не растављају врло је добро да се дашчице од оквира причвршћују за дрвене клинове а не дашчица за дашчицу. Ти се клинови обично пуне са сваке стране да вире 0.5 cm. тако да кад дође оквир до оквира онда има управо потребни размак од 1 cm. Тај се размак безувек мора најстрожије очувати, јер у практичном случају, пчеле ако имају шири размак хоће да израде срцолика саћа. Та срцолика саћа слепе оквире тако, да кад се вади који оквир онда се често покида саћа. По моме мишљењу било би практичније, да се ти клинови не пуне шире од дашчице т. ј. да они не служе да се помоћу њих дође до потребног разматка него једино да помоћу њих оквири буду чвршћи, а то с разлога тога, што пчеле те клинове тако улепе са лемом, да пчелар који пут мора сву снагу употребити док откине оквир од оквира. Том приликом се раскине оквир, поломи саћа, и пчеле узнемире. Но пошто споменути размак мора бити, то да се до истога дође ваља укуцати у оквиру у горњу дашчицу два танка ексера, која треба да вире 1 cm и то само са чела оквира, а с друге стране не треба ништа. Тиме смо постигли троје. Прво, добили смо потребни размак; друго, пчеле не могу да улепе тако јако са лемом, јер се лем не прилепљује тако чврсто за гвоздени ексер као за дрвени клинчић; и треће које је такођер важно, пчелар кад враћа извађене оквири натраг у кошницу, увек мора оквир окренути на исту страну. Сваки који је пчеларио зна, да пчеле хоће који пут једно саћа да извуку на штету другог, те према томе и оквири ако се преокрену неће пасовати.

Свака кошница у нашем пчелињаку треба још да има на лету чешаљ било од плеха или дрвета. Чешаљ на лето се меће, да се лето може по потреби сузити или проширити. Лето се сужава зими а који пут и лети. Ако на коју кошницу која је доста слаба нападну туђице,

онда се на истој лето мора сузити, да се пчеле из кошнице могу лакше одбрани. Зими се на лето меће чешаљ на сваку кошницу, да се не увуче који непријатељ пчела као н. пр. мишеви, ноћни лептири, нарочито ноћни лептир са мртвачком главом т. звани лептир курјак (*Acherontia atropos*) и т. д.

Рума

А. Костић.

Наставиће се.

Треба ли у најсиромашнијим крајевима Хрватске његовати пчеларство, може ли успијевати, и ако не успијева, шта би се могло урадити да напређује?

(Свршетак).

Колико би користило ђацима опетовничарима, који би могли сав рад у пчелињаку вршити и што би од замашније користи било, него многа и многа сувопарна штива. Наша интелигенција као да најмање на том ради. Многи би пчеларили само да пчеле не боду, а то значи многи би меда само да га није водити из кошница и истресати. Држим, да је и она позвана, ако већ жели — као што увјерава — добра и најсиромашнијим крајевима Хрватске, да поради ма и у двоструким рукавицама на ширењу и напретку пчеларства.

Према лошијем земљишту и хладној клими, која обично дуго траје, и паша је за пчеле различита, но кад кад добра. То је баш најважнији увјет, на ком можемо постављати чврсти темељ пчеларењу. Сваке године има по нешто паше, а кад кад и обилује. Но како је по тим крајевима клима необично промјенљива и понајчешће за главне паше бива непогодно вријеме, то се догађа, да се пчеле од те паше понајмање користе. Кад се то зна, мора се увијек помишљати на пашу пчелину, кад природа својом пашом малакше. Да би тај недостатак у колико толико накнадили од велике је потребе по те крајеве сијање фацелије, која туда добро успијева. Држим да нема пчелара, који ће бити против сијања фацелије. Покушавало се, да се она: с јесени посије, па кад зими не буде јаке сухомразице она рано с прољећа цвијета, кад пчеле још у природи паше наћи не могу.

И тијем држим, да би се унапредило пчеларство у тијем крајевима, а да и не споминем сађење корисних воћака и дрвета. Што се по путевима виђа више пута дрвеће које осим хлада никакве користи не носи, корисније би било сађење липа и

багрена. Колико опћина има на поручују по скупе новце разно дрвеће за путеве, а мимоилазе липе и багрене, које им више куће расту, а тако обилату пашу дају пчелам.

Ово сам имао да кажем, те да обратим пажњу конгреса хрв. и срп. пчелара на најсиромашније крајеве миле нам доминије Хрватске, са жељом да и у тијем крајевима поникне, успијева и напредује пчеларство, како би и највећи сиромашак добио воље и пригрлио то стадо своје и могао да се наслађује слушајући како му „зузукају пчеле уљаником око трмке око своје цркве.“*)

Бјелопоље.

С т. С а в и ћ, парох.

Листак.

Из мојих пчеларских доживљаја.

II.

„Никад више поаа не селим!“

Почетком другог семестра 1894. 5. школске године будем имеван катихетом у Осеку. Чуо сам већ пре тога, да је Осек врло згодан за пчеларење, те наравно била је брзо готова одлука, да један део својега леног пчелињака преселим у Осек. Нађем купца у Карловцима, продам му 12 американки по што је он хтео, послужи ме срећа, па за истог купца удам и своју истресаљку, „своју конструкцију“, која је доста несрећно била замишљена, а карловачки је мајстор још несрећније извео. Коштала ме је истина „ко Ђурицу пига“, али сам је се ипак опростио. У Осек пренесем четири најбоље американке.

Први стан у Осеку био ми је провизорап, док нисам бољи нашао. Кроз шест месеци нађем врло удобан стан, а што је главно — згодан и за моју економију. Али моја сеоба пада баш усред лета! Како ћу с кошницама! Напослетку се решим, да их пренесем, па ма било и с неком штетом. Рачунао сам, да ће се пчеле брзо опоравити од губитка свога друштва, од *exodus* оних непокорних, које не буду хтеле уважити, да им се газда сели у други стан, па се буду повратиле на старо место. И нисам се преварио. Кошнице се брзо

*) Ово је предавање г. С. Савића на конгресу хрв. и срп. пчелара у Загребу лањске године.

оправиле, тако да сам кроз три недеље дана у новом стану натресао доста лепа гавезовца.

Али кад се сетим те сеобе, и данас ме мрави подилазе!

Уочи сеобе затворим своје американке лименим решеткама, да пчеле не могу напоље. Ушушкам сваку и најмању рупицу, да само не буде несреће. А не пада ми на памет, да би паметније било, кад их већ селим, да их људи однесу на рукама, јер нови стан није био далеко.

Осване и дан сеобе. Ево људи, ево кола! Шта ћемо прво? — Кошнице, док је хладовина. Еле на једна кола послажем лепо своје американке, па ћу ја поред кола са стакларским китом (лемом) у руци, да се нађем на невољи, ако до ње дође. А поред мене је кочијаш и три човека, који ће селити друге ствари. Иде лепо до цркве. А код цркве је мој стан. Опет таман да кажем: хвала Богу — ево авантире.

Наједанпут се коњи почеше ритати, а људи ћушати сами себе, бранећи се од пчела. Имам шта видети! Из свију кошница куљају пчеле, па по коњма и по људима. Грде људи, псују, па се најпосле и разбегли, — кочијаш скоро плаче, а ја не знам шта да почнем. У забуни сам и кит изгубио, а не би ми баш ништа ни хаснио. Сва је срећа била, што је до стана било још на једно 100 корачаја. Ја прискочим кочијашу, па узмем од њега узде и пустим коње, да у галопу дојуре до куће. У то се око нас накупио рој пчела. У оној забуни сам био још доста присебан, те пресечем коњма ужета са ждрепчаника, па их пустим, нека лете, куд' им је воља. Коњи су иначе били доста мирни, па се зауставише сами на крају улице код католичке пачеле.

Али како ћу да истоварим кошнице! На кошницама корита, буре, котлови, дрва и све такве ствари, којима се не пристоји, да се селе — с гарнитурама и бољим стварима. Дај бацај брзо све то доле — а ја сам. Кочијаш отишао својим коњима. С оним коритима и бурадма узбунио сам цео комшилук, те на срећу изиђе први комшија такође пчелар, те их тако истоварим и однесем на ново место.

Први ми је посао био, да видим шта је с коњма. Жаока до жаоке! Чудо, да нису скапали. У то ево и једног од наших помагача. Ја заговарам, а у разговору само вадим жаоке из коња, да кочијаш не види. Зла му кирија!

Каже се: Кад је ђаво однео питу, нек носи и тепсију. Тако и ја. Видим, како су људи страдали, па дај да их одобровољим. Видим, да сам ипак у профиту, јер — коњи ће остати! Позовем их све на

доручак комшији бирташу. Оног пајташа пошљем да нађе ону другу двојицу. И нашао их је код куће — код мог старог стана; отишли да јаве мојој жени радостан глас.

Кад смо се искупили, онда тек видим какви су. Један као рчак набубрио у образима, другом дошло лице као штаницла, протегало му се један образ, други се искривио на другу страну. Да су имали огледало, цабаисали би и доручак. А ја играм улогу гостољубива домаћина. Нудим пивом, нудим ракијом, паприкаш цврчи. Љуште они пиво на сву зору, па се још и рашћефлексали. Док ће тек кочијаш онако уз гутљај: „Опростите господине и немојте замерити, што ћу казати.“ „Говори, само ако није непристојно.“ — одговарам ја. „Никад више — вели — у веку не селим попа!“ И та му је вредила.

Тако ипак шалом и веселошћу окончамо ту моју знамениту сеобу, а како је почела, могла се свакако свршити.

Осек.

Александар Живановић.

Пабирци.

— Буро пл. Илић, тајник слав. господарскога друштва прославио је овјех дана двадесетпетогодишњицу својега неуморнога рада на пољу народне економије. Ми желимо заслужном раднику, да дочека, да прослави и педесету. Живно!

— Рад пчеларског пододбора хрв. слав. господарског друштва у Загребу у г. 1906. Пчеларски пододбор приредио је преко својих повјереника у г. 1906. у 40 мјеста практична предавања из пчеларства, у многим мјестима и по 2—3 пут. Да су та практична предавања била од велике користи, доказала је овогодишња пчеларска изложба, јер је било највише изложитеља баш из оних мјеста, гдје су се прошлих година држала предавања. Нарочито у Посавини и Подравини лијепо се шири пчеларство. Тому је пуно припомогло и то, што је пчеларски пододбор и ове године бесплатно дијелио кошнице и пчеларско оруђе разним школама, господарским друштвима и пчеларима и то од своте, што је пододбор добива у ту сврху од господарског друштва. Год. 1906. бесплатно је раздијељено: 29 Барачевих американки, 2 врцала најновијег сустава, 1 Барачева американка са живим пчелама, 2 наставка, 1 Ричеово творило за умјетно саће и разноврсног пчеларског оруђа у вриједности од К 601·84. Пчеларски пододбор има два пчелињака: један у господарском покушалишту а други у шк. врту код св. Духу. У оба пчелињака долазе и учитељски приправници на практ. вјежбе. Сви чланови пододбора врше своје послове бесплатно, без икакве награде.

Имам на продају 4000 комада

ЛИПА САЂЕНИЦА

2—4 cm дебелих.

Чиста, цеђена меда

од 5 kg па на више по цену 1 круна килограм.

Тома Округић мерник у Руми.

Ко има на продају

ПУНИХ ПЛЕТАРА

и по што нека јави овој управи.

Управа Српске пчеларске задруге.

ОГЛАС

У Австро-Угарској најстарија трговина са пчелама Барона Ротшица у Вајкселбургу у Крањској шаље свој пчеловник на српском језику свакоме на захтевање бадава, а по јефтину цену шаље франко Ђерзонке, плетаре, ројеве, истресаљке и све справе пчеларске. Адреса:

Handelsbienenstand. Baron Rothschild
zu Weixelburg in Krain.

2—5

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије 1907. — 167.